

Zużycie energii w gospodarstwach domowych w 2021 r.

19.05.2023 r.

20,2%

Udział gospodarstw domowych w krajowym zużyciu energii

Gospodarstwa domowe w Polsce miały znaczny udział w krajowym zużyciu energii (bez paliw silnikowych). Średnie zużycie energii elektrycznej w gospodarstwach domowych w 2021 r. w porównaniu z 2002 r. wzrosło o 20,9%.

Struktura zużycia energii w gospodarstwach domowych

W 2021 r. w Polsce udział gospodarstw domowych w krajowym zużyciu energii (bez paliw silnikowych) wyniósł 20,2 %. Przeciętnie w krajowych gospodarstwach domowych zużywano 24,6 GJ energii w przeliczeniu na 1 mieszkańca, co plasowało Polskę na średnim poziomie europejskim wynoszącym 24,5 GJ/1 mieszkańca.

W strukturze zużycia energii w gospodarstwach domowych w Polsce największe znaczenie mają paliwa stałe, głównie węgiel kamienny (co jest wyjątkiem w Unii Europejskiej) i drewno opałowe. Były one najczęściej wykorzystywane do ogrzewania pomieszczeń (przez 32,8% gospodarstw domowych). Paliwa te służyły także do ogrzewania wody (22,5% gospodarstw domowych) i znacznie rzadziej do gotowania posiłków (1,7%).

W ogrzewaniu pomieszczeń wiodącą rolę odgrywało ciepło z sieci (52,2%) i paliwa stałe (32,8%)

Tablica 1. Struktura zużycia energii w gospodarstwach domowych według kierunków użytkowania (w %)¹

Wyszczególnienie	2012	2015	2018	2021
Ogrzewanie pomieszczeń	68,8	65,5	65,1	65,1
Ogrzewanie wody	14,8	16,2	16,6	17,3
Gotowanie posiłków	8,3	8,5	8,5	8,5
Oświetlenie (razem z urządzeniami elektrycznymi)	8,1	9,8	9,8	9,0

Bardzo ważnym nośnikiem energii jest ciepło z sieci, którym było ogrzewane 52,2% wszystkich mieszkań, przede wszystkim w dużych miastach, gdzie było dominującym nośnikiem grzewczym (74,3%). Ponadto 41,1% gospodarstw domowych, tj. 78,2% konsumentów ciepła sieciowego, pobierało wodę ogrzewaną z sieci.

Gaz ziemny był wykorzystywany w 56,5% gospodarstw domowych, ale 30,8% odbiorców używało go wyłącznie do gotowania posiłków, a tylko 14,6% wyłącznie do ogrzewania mieszkań. Taka struktura zużycia gazu była skutkiem długoletniej praktyki instalowania sieci

65,1% energii zużywanej przez gospodarstwa domowe przeznaczone było na ogrzewanie pomieszczeń. Udział energii zużywanej na ogrzewanie pomieszczeń zmniejszył się o 3,7 p.proc. w stosunku do 2012 roku

¹ Liczby względne obliczono na podstawie danych bezwzględnych wyrażonych z większą dokładnością niż podano w tablicach.

gazowych w budynkach wielorodzinnych wyłącznie w celu gotowania posiłków. Na tych obszarach kraju, do których nie dociera sieć gazu ziemnego, powszechne było zastosowanie gazu ciekłego (30,6%), w tym niemal w całości wykorzystywany był do gotowania posiłków (30,5%).

Drewno opałowe wykorzystywało 21,0% gospodarstw domowych. Było ono jedynym odnawialnym nośnikiem energii masowo stosowanym w gospodarstwach domowych. Spalano je na ogół w tych samych kociach i piecach co węgiel kamienny, jednocześnie z węglem lub zamiennie. Oprócz drewna, gospodarstwa zużywały także inne rodzaje biomasy, ale powszechność ich stosowania była znacznie mniejsza niż drewna.

Kolektory słoneczne wykorzystywało 1 na 38 gospodarstw domowych, a pompy ciepła tylko 1 na 132 gospodarstw domowych.

W gospodarstwach domowych energia elektryczna była używana powszechnie, głównie do oświetlenia oraz zasilania urządzeń AGD i RTV. Zastosowanie energii elektrycznej w celach grzewczych było niewielkie (5,5%), m.in. ze względu na wysokie ceny i istnienie tańszych substytutów. Energia elektryczna do gotowania posiłków i ogrzewania pomieszczeń była stosowana raczej jako nośnik dodatkowy, a do ogrzewania wody była używana głównie tam, gdzie nie było dostępu do sieci ciepłowniczej i gazowej.

W 2021 r. drewno opałowe używane było w co piątym gospodarstwie domowym

Tablica 2. Udział gospodarstw domowych wykorzystujących poszczególne nośniki energii do ogrzewania pomieszczeń (w %)

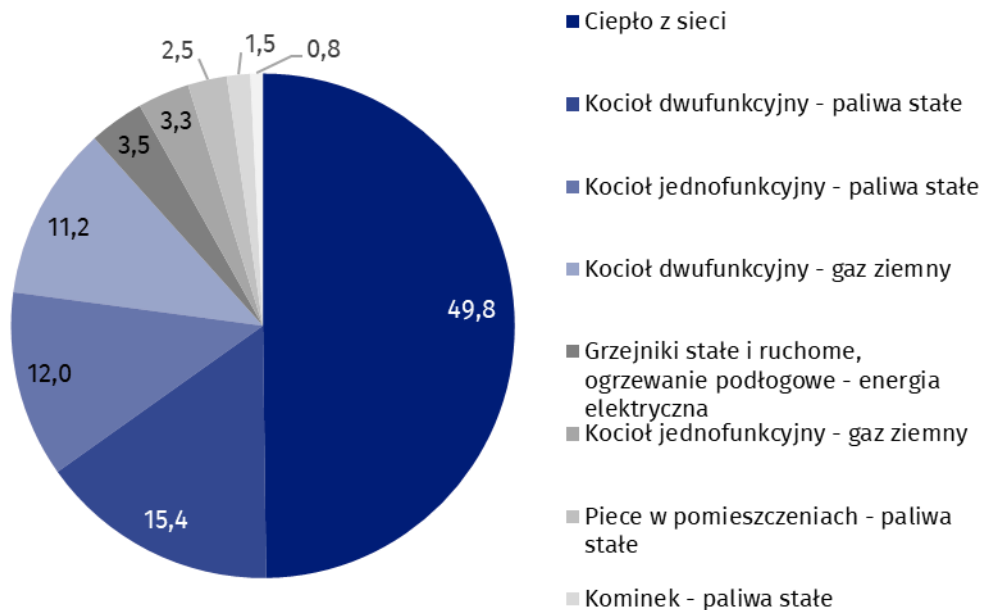
Wyszczególnienie	2012	2015	2018	2021
Energia elektryczna	5,4	4,5	5,1	5,5
Ciepło z sieci	41,5	41,7	40,4	52,2
Gaz ziemny ^a	8,8	10,1	14,0	14,6
Gaz ciekły (propan-butan)	0,3	0,3	0,5	0,8
Olej opałowy	0,4	0,4	0,5	0,3
Węgiel kamienny	40,8	40,4	36,5	20,9
Węgiel brunatny	1,4	1,1	0,5	0,4
Koks	0,7	0,8	0,6	0,2
Drewno opałowe	40	41,7	28,8	20,7
Inne rodzaje biomasy	4,3	3,0	1,3	2,3
Energia słoneczna	0,07	0,15	0,13	0,40
Pompa ciepła	0,05	0,07	0,28	0,69

a - dane za 2012 rok dotyczą gazu wysokometanowego

Wyposażenie w urządzenia do ogrzewania pomieszczeń i wody

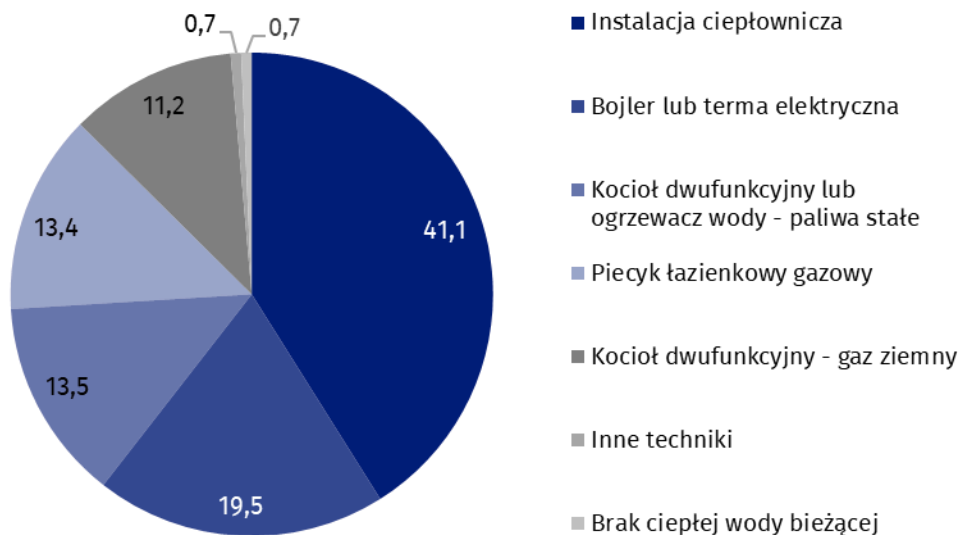
W mieszkaniach wyposażonych we własne kotły centralnego ogrzewania (na paliwa stałe lub na gaz ziemny) najczęściej występowały kotły dwufunkcyjne (26,3%), służące jednocześnie do przygotowania ciepłej wody. Kotły jednofunkcyjne były mniej popularne (15,1%), a jeszcze rzadziej występowały kominki (2,4%).

Wykres 1. Ogrzewanie pomieszczeń według technik ogrzewania w 2021 r. (w %).



Do pozyskania ciepłej wody najczęściej wykorzystywano sieć ciepłowniczą (41,1% gospodarstw domowych), znaczny udział miały także bojler lub terma elektryczna (19,5%) oraz piecyki łazienkowe gazowe (13,4%). Kotle dwufunkcyjne lub odgrzewacze wody na paliwa stałe były używane w 13,5% gospodarstw domowych, a na gaz ziemny w 11,2%.

Wykres 2. Ogrzewanie wody według technik ogrzewania w 2021 r. (w %)



Wyposażenie gospodarstw domowych w urządzenia zużywające energię

Większość gospodarstw domowych była wyposażona w podstawowe urządzenia zużywające energię, zarówno te, które zaspokajały podstawowe potrzeby grzewcze jak i te, które poprawiały komfort życia mieszkańców. Zdecydowana większość gospodarstw domowych posiadała najważniejsze domowe urządzenia elektryczne, tj. odbiorniki telewizyjne (89,9%), pralki automatyczne (89,6%) i chłodziarko-zamrażarki (81,3%).

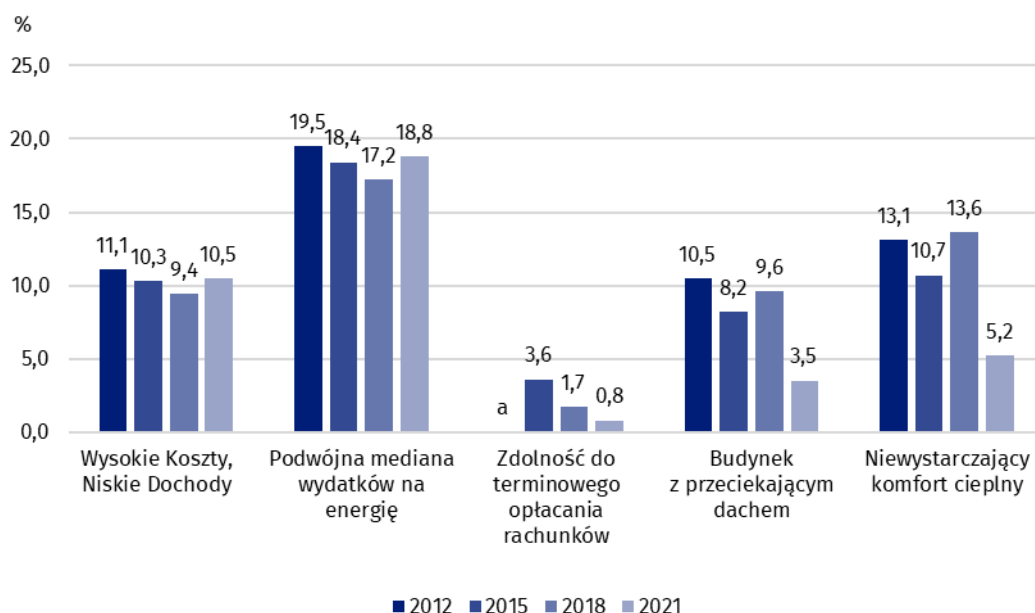
Ubóstwo energetyczne

W okresie 2012-2021 wszystkie 5 miar ubóstwa energetycznego cechowało się tendencją spadkową. Największą wartość przyjmowała podwójna mediana wydatków na energię, zgodnie z którą w 2021 r. 18,8% gospodarstw domowych charakteryzowało ubóstwo energetyczne. W porównaniu do 2012 r. spadek był niewielki (o 0,7 p.proc.). Drugi ze wskaźników obiektywnych – wysokie koszty, niskie dochody – obejmujący zarówno stan techniczny budynków poprzez wyznaczenie wymaganych kosztów energii oraz status materialny poprzez uwzględnienie dochodów obniżył się z 11,1% w 2012 r. do 10,5% w 2021 r.

Do wskaźników subiektywnych, odnoszących się także do dotkliwości ubóstwa energetycznego, należy zdolność do terminowego opłacania rachunków – tylko nieznaczna liczba (0,8% w 2021 r.) gospodarstw domowych nie była zdolna do terminowego opłacania rachunków, co oznacza spadek o 2,8 p.proc. w porównaniu do 2015 r.

Dwa wskaźniki odnoszące się do walorów technicznych i użytkowych budynków (budynki z przeciekającym dachem oraz niewystarczający komfort cieplny), przyjmowały zbliżone wartości, odpowiednio: 3,5% i 5,2% w 2021 r., co oznacza znaczne spadki tych wskaźników w stosunku do 2012 r. (odpowiednio 7,0 p.proc. i 7.9 p.proc.).

Wykres 3. Miary ubóstwa energetycznego



a. brak danych

W przypadku cytowania danych Głównego Urzędu Statystycznego prosimy o zamieszczenie informacji: „Źródło danych GUS”, a w przypadku publikowania obliczeń dokonanych na danych opublikowanych przez GUS prosimy o zamieszczenie informacji: „Opracowanie własne na podstawie danych GUS”.

Opracowanie merytoryczne:
Urząd Statystyczny w Rzeszowie
Dyrektor Marek Cierpiat-Wolan
Tel.: 17 853 52 10

Rozpowszechnianie:
Rzecznik Prasowy Prezesa GUS
Karolina Banaszek
Tel: 695 255 011

Wydział Współpracy z Mediami
Tel.: 22 608 38 04
e-mail: obslugaprasowa@stat.gov.pl

-  www.stat.gov.pl
-  [@GUS_STAT](https://twitter.com/GUS_STAT)
-  [@GlownyUrzadStatystyczny](https://www.facebook.com/GlownyUrzadStatystyczny)
-  [gus_stat](https://www.instagram.com/gus_stat)
-  [glownyurządstatystycznygus](https://www.youtube.com/glownyurządstatystycznygus)
-  [glownyurządstatystyczny](https://www.linkedin.com/company/glownyurządstatystyczny)

Powiązane opracowania

[Gospodarka-Paliwowo-Energetyczna](#)

[Efektywność wykorzystania energii](#)

[Zasady metodyczne badań statystycznych z zakresu energii ze źródeł odnawialnych](#)

[Zasady metodyczne sprawozdawczości statystycznej z zakresu gospodarki paliwami i energią oraz definicje stosowanych pojęć](#)

Temat dostępny w bazach danych

[Dziedzinowa Baza Wiedzy-Gospodarka Paliwowo Energetyczna](#)

[Wskaźniki makroekonomiczne](#)

[Bank Danych Makroekonomicznych](#)

Ważniejsze pojęcia dostępne w słowniku

[Energia pierwotna](#)

[Energia pochodna](#)

[Zużycie energii](#)